

LAROUSSE

ZAČÍNÁME S RUŠTINOU

Učte se rusky zábavnou formou!

Více než **100** her a cvičení
pro snadnou výuku výslovnosti
a psaní základních slov!

MP3

ke stažení
zdarma na
www.edika.cz

Napište v azbuce tato dvě
písmena, malá i velká.

м м м

М М М

у у у

У У У

Здравствуй **zdrástvuj** Здравím! Ahoj!
До свидания **da sv'idán'ija** Na shledanou!

edika.

**Tužku
do ruky!**

Začínáme s ruštinou

- 1 *Привет! Аhoj!*
- 2 *Bílé noci v Petrohradě*
- 3 *Moskva a Kreml*
- 4 *Bliny a spol.*
- 5 *Čaj nebo vodka?*
- 6 *Nakupování v Rusku*
- 7 *V obchodě se suvenýry*
- 8 *U Rusů doma*
- 9 *Ruská rodina*
- 10 *Cestujeme Ruskem*
- 11 *Na chatě*
- 12 *Na cestě nekonečným
prostorem*
- 13 *Zlatý okruh*
- 14 *Zábava na ruský způsob*
- 15 *Sport*
- 16 *Ruské svátky*
- 17 *Ruské kostely*
- 18 *Ruské umění*
- 19 *Puškin, Tolstoj a Dostojevskij*
- 20 *Mezi Evropou a Asií*

Začínáme s ruštinou

Éditions Larousse

Překlad: Lucie Přikrylová

Odborná korektura: Olga Čermáková

Odpovědná redaktorka: Yulia Mamonova

Technický redaktor: Jiří Matoušek

© Larousse 2013

Přeloženo z francouzského originálu *Démarrez le russe* vydaného nakladatelstvím Larousse.

Translation © Lucie Přikrylová, 2015

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0710-6

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2015 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 19 254.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Výhrada práv:

© fotolia.com : Adam Radosavljevic , Africa Studio, alain wacquier, aletia2011, alex200464, Alexander Semenov, Alexander Yakovlev, Alexandra Karamyshev, alexavich, Alusha, Andrew Burgess, Andrey Arkusha, antoinemonat, aquakid, artlosk, Artyom Yefimov, auremar, auryndrikson, Brad Pict, Brian Jackson, by-studio busse/yankushev, chiakto, Dmitry Naumov, Dmitry Pichugin, elen_studio, Elena Blokhina, Eugene Kalenkovich, formiktopus, Georgios Kollidas, Giuseppe Porzani, goodluz, Grigoriy Pisockiy, Helder Sousa, Iakov Filimonov, Ievgen Melamud, Irina Karlova, Ivan Arhipov, Ivan Danik, jennyb79, jennyb80, joppo, Kadmy, Kamil Macniak, kustov, Liddy Hansdottir, Lilyana Vynogradova, Lionel VALENTI, lordalea, Magalice, maguronosushi, Maria Sbytova, Matthias Ledwinka, MyTopShelf, natalishev, neirfy, Neyro, Nikolai Sorokin, ninette_luz, Nyunin Andrey, Olga Gracheva, LRPS, O'SHI, oxilix, paleka, paulthenar, Pavel G. Kirichenko, Pavel Losevsky, Pavel Timofeev, PAVLE MARJANOVIC, pirotehnik, Popova Olga, Poptsov Konstantin, Richard Thomas, rsoill, Ruslan Kurbanov, Skriper, S mcsweeny, Sergejs Katkovskis, SHELOMENTSEV, OLEG, shishiga, Smileus, Stefan Schurr, StepStock, Subbotina Anna, sunny07, timofeev, tramp51, Vasil Helevachuk, Viacheslav Lopatin, Viktorija, vinz89, Vitas, Vladimir Vorodin, Vladitto, welldoneteam, Willy06, withGod, Yahia LOUKKAL, Yarosand, Yasnaya, Yuganov Konstantin, Yul, Yvann K, YVESROLAND. © Ph. Coll. Archives Larbor : Adagp, Paramount Ponti-De Laurentiis. © Ph Coll. Archives Nathan. © Ph. Chapiro / Coll. Archives Larousse. © Stockybt. © thinkstock. com : Alexander Bryljev, Alexander Makarov, Andrey Shchekalev, Anna Ivanova, Anna-Yarullina, Anton Snarikov, Asya Kostyukovskaya, Comstock, Craig Veltri, Daniil Peshkov, Denis Raev, Denys Kushchaiev, Dmitriy Sergeevich, Dmitry Kalinovskiy, Dmitry Maslov, Elena Fedulova, ensiferum, Gina Smith, Iryna Rasko, iStockphoto, Ivan Demyanov, Ivanov Valeriy, Joerg Mikus, Jules Kitano, Jupiterimages, Iexan, Lokalin, LP7, Marc Slingerland, Natalia Gaak, Nobilior, Oleg Kruglov, pakowacz , Paweł Kuligowski, Peter Zvonar, Photoartbox, Polka Dot Images, RTimages, SERGEY PODKOLZIN, Sergey Tumanov, Sergii Shcherbakov, Shlomo Polonsky, Tatiana Popova, TongRo Image Stock, Top Photo Corporation, ValerijaP, Velirina, Viktor Sagaydashin, Vladimir Tarassov, Waldemar Dabrowski, Zedcor Wholly Owned, Zhanna Prokopyeva, Zibedik, Zoonar RF.

Psát a mluvit rusky

Učení hrou a kulturou

Stejně jako čeština patří i ruština do rodiny slovanských jazyků. Společně s běloruštinou a ukrajinštinou je součástí skupiny východoslovanských jazyků (podobně jako například čeština, polština a slovenština tvoří skupinu západoslovanských jazyků). Ruština je jazyk, kterým mluví téměř 150 milionů lidí a stále se jím lze domluvit ve velké části zemí bývalého Sovětského svazu. Proč byste jím tedy nemohli mluvit i vy?

Ruská abeceda, inspirovaná abecedou řeckou, byla vytvořena pro evangelizaci pohanů v 9. století. Tradice přisuzuje autorství byzantskému mnichovi svatému Cyrilovi, odkud také plyne její název cyrilice, který se v češtině často užívá jen pro starou formu tohoto písma, sloužící k zápisu staroslověnštiny a církevní slovanštiny. Ruská abeceda, která vznikla vývojem cyrilice, se označuje jako azbuka. V roce 1918 bylo provedeno její poslední zjednodušení a dnes obsahuje celkem 33 písmen – 21 souhlásek, 10 samohlásek, měkký a tvrdý znak.

Azbuka

А	а	И	и	Р	р	Ш	ш
Б	б	Й	й	С	с	Щ	щ
В	в	К	к	Т	т	-	Ъ
Г	г	Л	л	У	у	-	Ы
Д	д	М	м	Ф	ф	-	Ь
Е	е	Н	н	Х	х	Э	э
Ё	ё	О	о	Ц	ц	Ю	ю
Ж	ж	П	п	Ч	ч	Я	я
З	з						

Některá z písmen už určitě znáte! Díky této učebnici se je naučíte nejen číst, ale také psát. A abyste se je naučili správně vyslovovat, u všech slov je vždy uveden přepis výslovnosti.

Přízvuk

Každé ruské slovo složené ze dvou a více slabik nese jistý přízvuk, což znamená, že je potřeba vyslovit přízvučné samohlásky důrazněji. V této učebnici je přízvuk vždy označen znakem ' nad samohláskou, kterou je potřeba vyslovit s důrazem. Pozor, písmeno Ё je vždy přízvučné!

Na správnou výslovnost je třeba dbát, protože špatné umístění přízvuk může změnit význam slova! A pozor, ruský přízvuk je pohyblivý, tj. může se nacházet na kterékoliv slabice ve slově.

Přízvuk a znění samohlásek

Přízvuk může ovlivňovat výslovnost hlásek. V ruštině tak dochází k redukování výslovnosti nepřízvučných samohlásek, zejména О, Е, Я. Zmíněné samohlásky si zachovávají svou kvalitu (tj. vyslovují se [o], [e/je], [a/ja]) POUZE v pozici pod přízvukem! Pokud nejsou pod přízvukem, tak se О vyslovuje jako А, v případě samohlásek Е a Я uslyšíme spíše І. Zdá se to trochu složité, ale žádnou paniku: výslovnost je v učebnici vždy vyznačena, aby vás správně navedla!

Co se týče přepisu...

V ruštině existují měkké a tvrdé souhlásky, měkkost v knize přitom označujeme pomocí znaku ' po souhlásce. Všimněte si, že měkké mohou být nejenom д', т', н', ale také například л', м', р' nebo i další ruské souhlásky.

Dávejte si pozor na výslovnost ruských hlásek, jejichž výslovnost se liší od výslovnosti podobných českých hlásek:

ц [c] – vyslovuje se tvrdě, ж [ž] – vyslovuje se tvrdě, ш [š] – vyslovuje se tvrdě, ч [č] – vyslovuje se měkčeji než české č, ы [y] je hlubší a napjatější než české y. Specifická ruská souhláska щ [šš'] se vyslovuje jako delší měkké š. Měkký znak Ь se v přepisu vyskytuje buď jako [j], anebo označuje měkkost předcházejících souhlásek. Tvrdý znak Ъ se používá jako rozdělovací znak, tj. v přepisu jej najdete jako [j].

Na konci této učebnice si budete moci užít pocit, že dokážete číst a psát rusky. I když bude možná ještě trochu brzy na to, pustit se do četby Dostojevského v originále, přinejmenším budete schopni porozumět se s Rusy, nezemřít hlady a vyznat se na cestách Ruskem!

Желаем успеха!

1 Привет! Ахой!

Věděli jste, že Rusové mají tři jména? Křestní jméno, jméno odvozené od křestního jména otce a příjmení. Ve zdvořilé konverzaci oslovujeme druhého křestním jménem, následovaným jménem po otci. Pokud se například muž jmenuje Pavel a jeho otec Ivan, bude po něm Pavel Ivanovič. Žena pojmenovaná Maria, která má otce Vladimira, bude Maria Vladimirovna. A jak byste se v Rusku jmenovali vy?

Slovníček důležitých pojmů

01.01

Здравствуй!	zdrástvuj	Zdravím! Ahoj!
Здравствуйте!	zdrástvujt' i	Zdravím! Dobrý den!
(pokud vykáme nebo mluvíme k více lidem)		
Привет!	pr'iv'et	Ahoj! (při příchodu)
До свидания!	da sv'idán'ija	Na shledanou!
Пока!	paká	Ahoj! (při odchodu)
Добрó пожаловать!	dabró pažálavat'	Vítej(te)!
До скóрого!	da skórava	Brzy na shledanou!
Извините.	izv'in'ít'i	Omlouvám se. / Promiňte, ...
Пожáлуйста.	pažálsta	Prosím.
Спасíбо.	spas'íba	Děkuji.
Большóе спасíбо!	bal'shóji spas'íba	Mockrát děkuji!
я	ja	já
ты	ty	ty
вы	vy	vy
да	da	ano
нет	n'et	ne

Глаголам рускých zdrobnělin!

Jedno křestní jméno s sebou často přináší celou řadu zdrobnělin (které jsou známkou důvěrnosti a naklonnosti). Jméno Jekatěrina se tak může změnit na Kata nebo Katuša, jméno Alexandr na Saša, Šura, Sašeňka, Sašulja atd. Vyznat se v některých ruských románech je tak někdy opravdový hlavolam!

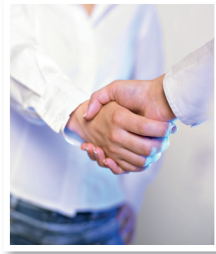
Pojďte si hrát!

Najděte ruské slovo, které se přepisuje „paká“, a uveďte jeho překlad do češtiny :

п р и в е т к
с в и д а м о
к е п о к а а
м у т п р о в

Pojďte si hrát!

Co řeknete v následujících situacích?

1.....

a. Пока!

2.....

b. Привет!

3.....

c. Спасибо!

02.02

Jak správně číst a vyslovovat

А а	[a]	Аня	án'a	Аňa
О о	[o]*	Соня	són'a	Soňa
С с	[s]	Саша	sáša	Saša

* Pouze v pozici pod přízvukem.

Pojďte si hrát!

Následující písmena jsou pomíchaná:
о-с-а-п-с-б-и.

Poskládejte z nich správné slovo.

— — — — —

Pojdte si hrát!

Poprvé se setkáváte s Rusy.
Co jim řeknete?
Zakroužkujte
správnou odpověď.

- a. До свидания!
- b. Вы чех?
- c. Как вас зовут?

Jak jednoduché!

V ruštině se v přítomném čase obejdete bez slovesa „být“. Pořádná výhoda, co říkáte? „Já jsem Čech“ přeložíme jako „Já Čech“ (Я чех.), „Odkud jsi ty?“ bude rusky „Odkud ty?“ (Откуда ты?).

Další výhodou ruštiny je to, že nemá zvláštní tvary pro 5. pád, v ruštině pro to oslovujeme 1. pádem.

Pane, paní

V Rusku se oslovení pane **господин** **gaspad'in** nebo paní **госпожа** **gaspaža** používá zřídka, nejčastěji v kontaktu s cizinci. Rusové se obvykle oslovují křestním jménem následovaným jménem po otci. Pokud se potřebujete na někoho obrátit na ulici, použijte raději neosobní výraz podobný českému „Promiňte, ...“, např. **Извини-те, izv'in'it'i** anebo **Простите, ... prast'it'i**. Občas na ulici nebo v obchodě můžete slyšet, jak se někdo obrací na ženu s oslovením **девушка** **d'ěvuška**, což znamená „mladá dívka, slečna“, přestože oslovená žena není zrovna v rozpuce mládí.

Nejužitečnější výrazy

 01.03

Как (у тебя) дела? / Как поживаешь?

kak u t'ib'á d'ilá/ kak pažyváiš

Как (у вас) дела / Как поживаете?

kak u vas d'ilá / kak pažyváit'i

Как тебя зовут?

kak t'ib'á zavút

Как вас зовут?

kak vas zavút

Меня зовут...

m'in'á zavút...

Вы откуда?

vy atkúda

Вы чех?

vy čech

Я чешка.

ja čěška

Извините, я не понимаю.

izv'in'it'i, ja n'e pan'imáju

Jak se máš?

Jak se máte?

Jak se jmenujete?

Jak se jmenuješ?

Jmenuji se...

Odkud jste?

Jste Čech?

Jsem Češka.

Omlouvám se,
nerozumím.

Tužku do ruky!

Napište v azbuce tato tři písmena, malá i velká.

А А А А А А А А А

а а а а а а а а а а

О О О О О О О О О

о о о о о о о о о

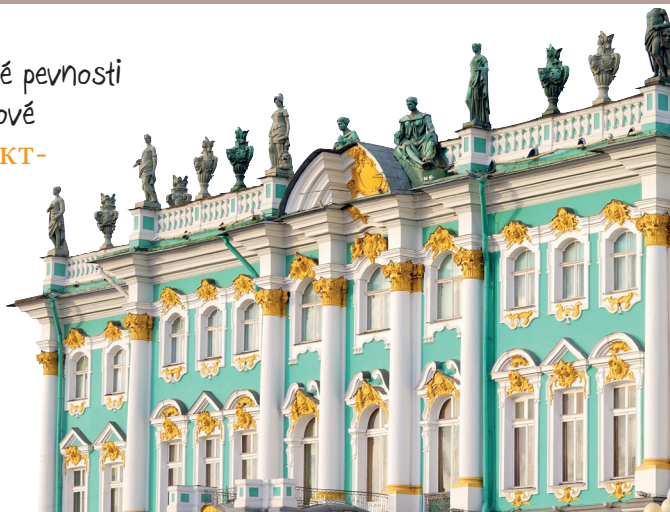
С С С С С С С С С

с с с с с с с с с

2 Bílé noci v Petrohradě

Co asi můžou dělat uprostřed zimy Rusové u Petropavlovské pevnosti v srdci Petrohradu? Prorážejí díru do ledu na řece Něvě. Takové příjemné koupání vás jistě udrží ve formě! Petrohrad Санкт-Петербург vás rozhodně překvapí a okouzlí svými skvostnými paláci, budovami v pastelových barvách, třídou Něvský prospekt, svými mosty, romantickými kanály a bohatě vybavenými muzei. Rusové jsou na své město hrdí, a proto ho také nazývají laskavým výrazem Пётр Питер. Objevte ho v létě v období bílých nocí, v té kouzelné době, kdy slunce téměř nezapadá.

Slovníček důležitých pojmů

02.01

где	gd'e	kde	станция метро	stancyja m'itró	stanice metra
здесь	zd'es'	tady	центр города	centr górada	centrum města
там	tam	tam	почта	póčta	pošta
гостиница	gast'in'ica	hotel	музей	muz'ej	muzeum
метро	m'itró	metro	магазин	magaz'in	obchod
автобус	aftóbus	autobus	банк	bank	banka
такси	taks'í	taxi	дворец	dvar'éc	palác
план	plan	plán	милиция	m'il'icyja	policie
туалет	tual'ét	toalety	крепость	kr'épast'	pevnost, hrad
улица	úl'ica	ulice	ресторан	r'istarán	restaurace

Podstatná jména v ruštině a rozdíly v rodě

V ruštině stejně jako v češtině mohou být podstatná jména tří rodů: mužského, ženského nebo středního. Mužská podstatná jména obvykle končí souhláskou, ženská končí na -А/-Я a střední na -О/-Е. Nenechte se zmást podobností ruských a českých slov a pamatujte si, že i přes tuto podobnost a stejný význam se slova můžou lišit právě rodem, např. **банк** (m. r.) a **banka** (ž. r.).

Jak správně číst a vyslovovat

02.02

К к	[k]	как	kak	jak
Е е	[e/je]*	где/ель	gd'e/ el'	kde/ smrk
Ё ё	[o/jo]	пёс/ ёлка	p'os/ jólka	pes/ smrček

* Pouze v pozici pod přízvukem.

Pojďte si hrát!

Najděte chybějící písmeno :

г д _

э т _

м _ т р о

_ в т о б у с

Nejevropštější z ruských měst

Petrohradští architekti byli převážně Italové, Francouzi a Holanďané. Město bylo postaveno před více než třemi sty lety císařem Petrem Velikým, který chtěl Rusko otevřít západu. Pro evropského turistu je tak méně zarážející než jiná ruská města. Pokud se ale vzdálíte z historického centra, naleznete velké bloky stalinských budov, široké bulváry, vysoké stavby a „obytné čtvrti“ **спальные районы**, které zde vyrůstají jako houby po dešti a v nichž bydlí mnozí obyvatelé Petrohradu.

Pojďte si hrát!

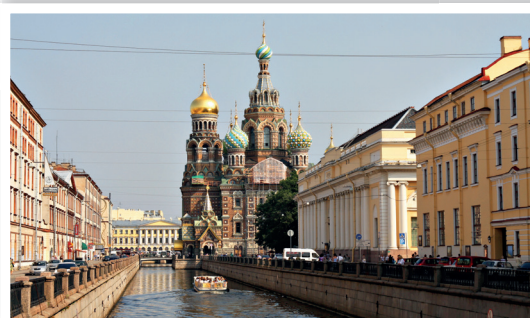
Ruské muzeum se řekne „Русский музей“.
Zkuste uhodnout, jak se řekne „ruská restaurace“.

Pojďte si hrát!

Co řeknete, když se chcete zeptat na cestu? Zakroužkujte vhodný výraz.

- a. Привёт!
- b. Извините пожалуйста, где...?
- c. До свидания!

Nejužitečnější výrazy

02.03

Это далеко? **эта дал'икó** Je to daleko?
Это близко. **эта бл'иска** Je to blízko.

Это направо. **эта направа** Je to vpravo.
Это налево. **эта нал'ева** Je to vlevo.

Извините, пожалуйста, где метрó?
изв'ин'ít'i pažálsta, gd'e m'itró
Promiňte, kde je prosím metro?

В котóром часú закрывáется Эрмитáж?
в котóрам čisú zakryvájica erm'itáš
V kolik hodin zavírá Ermitáž?

В котóром часú открывáется Рýсский Музéй?
в котóрам čisú atkryvájica rúsk'ij muz'ej
V kolik hodin otvírá Ruské muzeum?

Извините, пожалуйста, как дойти до...?
изв'ин'ít'i, pažálsta, kak dajt'í do...
Promiňte, jak se jde do...?

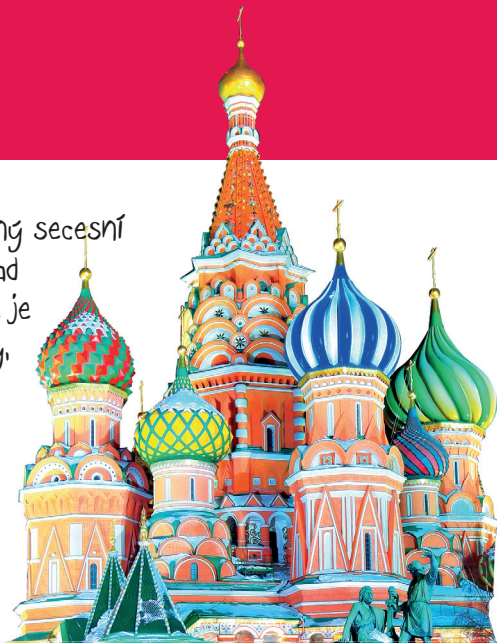
Tužku do ruky!

Napište v azbuce tato tři písmena, malá i velká.

3 Moskva a Kreml

Kostelík se zlatými báními sousedí se stalinistickým mrakodrapem. Malebný secesní monument je obklopen budovami ze sedmdesátých let... Zatímco Petrohrad návštěvníka okamžitě okouzlí svou harmonickou architekturou, s Moskvou je to trochu složitější. Už od počátku překvapí chaotickým rázem architektury, kterého si nelze nevšimnout. Hlavní město největší země světa utrpělo během sovětské éry masivním ničením kostelů, jedinečných hotelů a starých památek. Od pádu komunismu již proběhla v mnohých kostelech rekonstrukce a celé čtvrti byly zrenovovány. Stejně jako mnoho jiných hlavních měst, i Moskva přitahuje obyvatele z venkova, kteří se přidávají k dvanácti milionům Moskvanů s vidinou lepší budoucnosti...

Moskevské

metro

Je jedno z nejkrásnějších na světě. Opravdový podzemní palác zdobený sochami, mramorem a mozaikami musel být vykládní skříní socialismu.

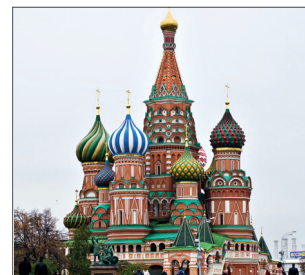
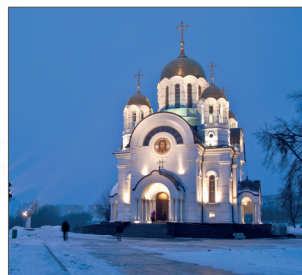
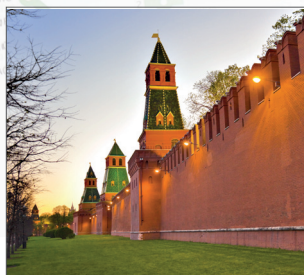
Slovníček důležitých pojmů

03.01

дорóга	daróga	cesta
билét	b'il'ët	lístek
цérковь	cérkaf'	kostel (zpravidla pravoslavný)
собór	sabór	katedrála
куполá	kupalá	kupole
мост	most	most
вы́ставка	výstafka	výstava
Третьяковская галерéя	tr'it'jakófskaja gal'ir'éja	Tret'jakovská galerie
Большой театр	bal'sój t'játr	Velké divadlo
Кремль	kr'éml'	Kreml
Красная плóщадь	Krásnaja plóšš'at'	Rudé náměstí
Москвá-река	Maskvá r'íká	řeka Moskva
вход	vchot	vchod, vstup
вы́ход	výchat	východ

Pojďte si hrát!

Doplňte slova z nabídky. Что это? (Co je to?)

1. Это.....

a. цérковь

2. Это.....

b. Кремль

3. Это.....

c. Красная плóщадь

4. Это.....

d. Москвá-река

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.